

Tyhjä takki

06.02.2008 - 18:17

Jotenkin on viime aikoina ollut sellainen olo, että takki on aivan tyhjä mitä kirjallisuuskritiikkeihin tulee. Katselin tuossa, että blogi on alkanut muistuttaa enemmänkin lukupäiväkirjaa, kun kritiikkiä käsittelevät bloggaukset ovat jääneet vähemmistörooliin. Enpä tiedä onko tällä asialla sinänsä väliä, mutta jotenkin vain ajattelin blogia perustaessani, että olisi kiva keskittyä enemmän siihen minkälaista kritiikkien kirjoittaminen on, ja miksi niistä tulee sellaisia kuin tulee. Ja ehkä jopa yrittää avata sitä, miksi olen jossakin kritiikissä kirjoittanut sillä tavalla kun olen kirjoittanut. Ei tosin siten, että syntyisi selittelyn makua, vaan enempikin ns. syy-seuraussuhteita mukailten.

Syksy oli aika rankka, ja oli oikeasti ihan tekeminen, että sai puristettua vuoden viimeisen Onnimannin kritiikit kasaan. Ne vaivaiset kaksi kappaletta, jotka lopulta tein. Neljä olisi pitänyt kirjoittaa, mutta sain puuttuvat kirjat vasta deadline mentyä, joten ne jäivät kevään ensimmäiseen numeroon. Puristus tuntui olevan vaikeaa vielä nytkin kevään ensimmäisen deadline koittaessa, vaikka toinen kirjoista oli fantasiaa ja toinen sci-fiä, eli lempiaiheideni parissa liikuttiin. Enpä ole pitkään aikaan kirjoittanut niin huonoa kritiikkiä, joka tuli kirjoitettua Dale Peckin Talo ulapalla – kirjasta. Philip Reeven Reeven Pimenevä maa -kirjan kritiikki onnistui ehkä vähän paremmin, mutta sen osalta vaakakupissa painoi se, että olen lukenut koko sarjan, ja kirjoittanut myös edeltävistä osista. Joten viimeisen osan arvion kirjoittamisessa oli aika paljon eväitä mukana edellisten osien muodossa: pystyy mm. tekemään vertailua eri osien välillä sekä hahmottamaan sarjaa kokonaisuutena.

Ehkä tässä eniten vaivaa se, että on pysähtynyt olo: tuntuu että kirjoittaa aina samanlaisia kritiikkejä joka paikkaan, ja ei asian kyllä niin pitäisi mennä. Pitäisi kehittyä ja mennä eteenpäin. Toisaalta on taas sellainen olo, että minkä takia pitäisi kehittyä, koska mitä hyötyä tästä oikeasti on? Vähän tyyliin "Ei niitä kritiikkejä kukaan kuitenkaan lue, joten mitäpä minä niitä kirjoittamaan ja niistä stressiä ottamaan". Vanhastaan kuitenkin tiedän, että tällaisia fiiliksiä tulee aina silloin tällöin, teki mitä hommaa tahansa, enkä sen vuoksi ole tällaisista tunnetiloista sen isompia näppyloita saanut. Nämä tuntemukset menevät aikanaan ohitse, ja se siitä sitten. TIEDÄN että ne menevät ohitse, koska ainoa asia mikä elämässäni on tähän asti ollut varmaa, on ollut se, että kriitikon työ on ollut ainoa työ, jota olen todellakin halunnut tehdä. Toki olen muitakin töitä halunnut tehdä, mutta jos ns. toive-ammateista tai työstä puhutaan, kriitikon työ on ollut minulla listan kärkipäässä. Sinänsä harmi, että tällä työllä ei voi Suomessa leipäänsä hankkia, ainakaan minun käsittääkseni, mutta toisaalta jos tätä tekisi täysipäiväisesti vuoden ympäri, menisi hommasta todennäköisesti aika nopeasti maku aivan täysin. En myöskään tunne tarvetta päästä ison lehden leipiin, minkä vuoksi olen puurtanut lähinnä pienempien julkaisujen parissa. Koska tunnen tarvetta tehdä tätä työtä. Mysteeri sinänsä mistä tämä tarve tulee, mutta näin asia vain on. Tästä tarpeesta johtuen uskallan siis luottaa siihen, että joskus päälle iskeytyvät negatiiviset fiilikset eivät jää pysyviksi olotiloiksi, vaan johtavat jossakin vaiheessa takaisin sille polulle, jossa luetaan, ajatellaan ja käsitellään luettua tekstiä, ja lopulta tuotetaan siitä jonkinlainen arvio.

Koko tämänkertainen vuodatus lähti itse asiassa siitä ajatusprosessista, että jälleen kerran mietin hyvän kritiikin olemusta. Että mikä on hyvä kritiikki? Viime kevään ensimmäisten blogimerkintöjen joukossa on [tämä teksti](#), jossa niputin yhteen kirjallisuuskritiikkeihin liittyviä ajatuksiani. Näkemykseni eivät sinänsä ole muuttuneet, mutta ainahan listaan voi täydennyksiä tehdä.

Tässä vaiheessa mieleen tulee mm. mihin ja kenelle kritiikkiä kirjoitat? Tähän liittyy olennaisesti myös kritiikin pituus: onko merkkimäärä rajoitettu vai ei? Jos merkkimäärä on esim. 800 merkkiä

(kaikki merkit mukaan lukien), voiko silloin enää puhua kritiikistä? Ehkäpä kyseessä olisi enemmänkin kirjakatsaus? Ja minkälainen tällaisen katsauksen pitäisi olla, että se olisi niin sanotusti hyvä?

Entäpä sitten pidemmän tekstin osalta? Mitä kaikkea tällaisen tekstin tulisi sisältää, että voisi puhua kirjallisuuskritiikistä ja etenkin hyvästä sellaisesta?

Kysymyksiä kysymyksiä, ja joskus tuntuu että on niin vähän vastauksia. Siitäkin huolimatta, että kuvittelee jostakin jotakin tietävänsä, ja mukamas jotakin osaavansa.

Loppupeleissä luulen, että tällaiset päivät ja tällaiset tuntemukset (= takki on tyhjä) tekevät kokonaisuuden kannalta ihan hyvää. ;)